

Til
Stortingets næringskomité

Deres ref:

Vår ref: mcg

Dato: 18. oktober 2012

Statsbudsjettet for 2013 - innspill til næringskomiteen

Tiltakspakken for treforedlingsindustrien følges ikke opp

Skogbruket står overfor store utfordringer knyttet til nedgang i etterspørselen etter trevirke. Innenlands treforedlingsindustri legges ned og transportkostnadene er høye. Det resulterer i manglende avsetning for massevirke og dermed redusert tilgang på sagtømmer til norske sagbruk. Konsekvensen av dette blir at skogbruket i Norge i økende grad blir en konjunkturbetinget marginal leverandør av trevirke til utenlandsk industri. Marginalmarkeder preges av høy etterspørsel i oppgangstider og full stopp i nedgangstider. Rammevilkårene for næringsutøvelse blir dermed svært usikre og en økende andel av skogeierne avstår fra å hogge. For Norge som nasjon betyr dette at en stadig økende andel av det norske skogarealet vil bli økonomiske nullområder.

Verdikjeden skog er basert på fornybart råstoff og er en av de mest bærekraftige verdikjeder vi har. Norge har mange gode forutsetninger for å lykkes, slik som råstoff og høy kompetanse, men norsk industri har svakere rammevilkår enn konkurrerende land. Det er nå viktig at det sørges for at norsk trebearbeidende industri får konkurransedyktige vilkår samtidig som det legges til rette for å redusere transportkostnader og muliggjøre eksport av råvarer på båt og bane. Dette for å sikre avsetning for de deler av tømmerstokken som ikke brukes innenlands.

NORSKOG savner derfor i dette budsjettet en tydelig satsing og oppfølging av tiltak for treforedlingsindustrien, samt godstransport på jernbane og langs kysten. Med Landbruksmelding, Klimamelding og rapporten fra Riksrevisjonen friskt i minne, så hadde vi forventet en oppfølging av tiltakspakken fra Revidert nasjonalbudsjett, med større fokus på skognæringen.

- NORSKOG vil oppfordre Næringskomiteen til å gi klare signaler til regjeringen mht. behovet for å følge opp treforedlingsindustrien med ytterligere tiltak.

At den bebudede ordningen for CO₂-kompensasjon følges opp i regjeringens forslag, er imidlertid gledelig. Det gir kraftkrevende industri som treforedlingsindustrien et lite løft, samtidig som det er god klimapolitikk.

Nærmere om budsjettforslaget

Vi har merket oss følgende offensive holdning til skogpolitikken hos LMD (Prop. 1S side 73):

«Regjeringa vil føre ein offensiv skogpolitikk, og legg til grunn at verdiskapinga i skogsektoren kan aukast ytterlegare innanfor rammene av norske miljømål. Regjeringa vil styrkje oppbygginga av skogressursane. Dei viktigaste verkemidla i skogpolitikken er skogfond, tilskott til nærings- og miljøtiltak, tilskott til skogbruksplanlegging med miljøregistreringar, tiltak for auka bruk av tre og auka produksjon og bruk av bioenergi».

Politikken følges ikke opp med midler i budsjettet.

Kap 1149 (LMD) Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket

Tilskudd til verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket er for 2013 utvidet med to poster, post 72 – tilskudd til økt bruk av tre, og post 73 – andre skog, klima og energitiltak. Bevilgningene totalt økes kun med konsumprisindeks.

Trebasert innovasjonsprogram

NORSKOG mener det er positivt at det satses på produktutvikling slik at bruk av tre i bygninger vil øke.

Andre skog, klima og energitiltak

Ordningen for tilskudd til uttak av skogråstoff til bioenergi opprettholdes. Skogflisordningen videreføres med 30 millioner kroner. Ordningen er målrettet og bidrar direkte til produksjon av bioenergi og økt avvirkning i skogbruket. NORSKOG er positiv til at ordningen opprettholdes, men mener at tilskuddet med fordel kunne vært økt, især sett hen til departementets egne ambisjoner, referert over.

Landbruk over hele landet – signaler om strukturendringer

Vi oppfatter det som et politisk mål at avvirkningen i Norge bør økes og at potensialet er anslått til 15 millioner m³ årlig. Det er bred faglig og politisk enighet om at dagens eiendomsstruktur i Norge er til hinder for økt avvirkning. Gjennomsnittseiendommen i norsk skogbruk er på ca. 500 da, ofte arrondert i spredte teiger, og gir grunnlag for en årsinntekt på om lag 20-30 000 kroner. Denne strukturen har negative effekter både for avvirkningsnivå, øvrig ressursforvaltning og kompetansenivå. Både den økonomiske og teknologiske utvikling har løpt fra denne eiendomsstrukturen. NORSKOG mener at det må legges til rette for at de som ønsker å satse på skogbruk som næring får mulighet til å bygge opp rasjonelle driftsenheter. Tilretteleggingen må gjøres ved bruk av gulrot og ikke pisk. Det finnes interesserte kjøpere, men det mangler vilje til salg.

Det er imidlertid gledelig å se at LMD i budsjettet gir tydelige signaler om at dersom de skal nå ett av sine hovedmål - *Landbruk over hele landet* - må det føres en aktiv eiendoms- og bosettingspolitikk, bl.a. gjennom å harmonisere eiendoms- og bruksstruktur.

Regjeringen viser til Landbruksmeldingen, og ønsker økt takt på omsetning av landbrukseiendommer. Departementet vil derfor vurdere å heve beløpsgrensen for hvilke landbrukseiendommer som skal omfattes av priskontroll etter konsesjonsloven. Også forslag til innskrenking av odelskretsen og at regelen om odelsfrigjøring i forbindelse med kjøp av tilleggsjord, vil bli vurdert, og i tillegg et forslag om å redusere kravet til leietid fra 10 til 5 år når driveplikten blir oppfylt ved bortleie.

Signalene er ikke nærmere redegjort for, men NORSKOG er positive til at regjeringen nå åpner for å se på løsninger for å få en bedre eiendomsstruktur på landbrukseiendommer.

Vi er imidlertid opptatt av at også de skattemessige sider ved manglende omsetningstakt vurderes. Dagens regler medfører opptil 51 pst. skatt på gevinst ved salg av landbrukseiendom ut av familien. Dette virker som en effektiv brems på omsetningstakten, da eiere i stedet velger å avvente salget til et familiemedlem finner det for godt å kjøpe. Dette bidrar til «forgubbing» av næringen, og dertil lavere aktivitet. Vi mener at statens provenytab ved å oppheve gevinstbeskatning, vil kompenseres ved at det skapes større aktivitet og flere arbeidsplasser.

- NORSKOG anmoder næringskomiteen om å bidra til at regjeringen også tar skattemessige grep i det bebudede arbeidet med strukturrasjonalisering av landbrukseiendommer.

Med vennlig hilsen
NORSKOG

Mari Gjølstad
Næringspolitisk sjef

Gaute Nøkleholm
Organisasjons- og kommunikasjonssjef